

Boek één

Dao

HET WEZEN ¹VAN DAO

Dao dat men ervaren kan
is niet het absolute Dao.

De naam die men noemen kan
is niet de absolute Naam.

Naamloos¹ is de oorsprong van hemel en aarde.
Het noembare² is de moeder van de tienduizend dingen.³

Daarom:

Wie steeds begeerteloos leeft
zal het inwezen schouwen.
Wie steeds begerig streeft
zal slechts de buitenkant aanschouwen.

Deze twee (inwezen en buitenkant)
stammen van dezelfde oorsprong
maar zijn verschillend van noemer.

Samen vormen ze het geheim.
Een nog geheimer geheim⁴,
is de poort van de totale openbaring.

1. *Niet-zijn.*

2. *Zijn.*

3. *of: Het woord dat men verwoorden kan
is niet het absolute Woord (= Dao).
Woordeloos is de oorsprong van hemel en aarde.
Het Woord is de moeder van alle wezens.*

4. *Te vergelijken met Jacob Boehme's ondoorgrondelijke ongrond.*

BETREKKELIJKE TEGENSTELLINGEN

Ieder onder de hemel¹ beseft,
het mooie is mooi
dankzij het lelijke.

Iedereen beseft,
het goede is goed
dankzij het niet-goede.

Aldus:

zijn en niet-zijn vormen samen het bestaan,
moeilijk en makkelijk vullen elkaar aan,
lang en kort zijn als maat gegeven,
hoog is boven laag verheven,
klank en toon vormen een cadans,
voor en na zijn in balans.

Daarom de wijze:

Hij verblijft in het doen van niet-doen²,
hij onderwijst zonder preek.
De tienduizend wezens leren zo
en hij laat ze niet in de steek.
Hij stuurt alles aan
maar laat er zich niet op voorstaan.
Hij bewerkstelligt
zonder er prat op te gaan.

Hij vervolmaakt het werk
maar hecht er niet aan.
En juist omdat hij zich niet hecht,
wordt hem niets ontzegd.

1. *Dat wil zeggen: iedereen.*
2. *Wu wei*

TEVREDEN³ MENSEN

Bevoorrecht de voornamen niet,
opdat de mensen niet afgunstig worden.
Overschat kostbare goederen niet,
opdat mensen niet als dieven handelen.
Acht het begerenswaardige niet,
opdat de harten van de mensen
niet in verleiding komen.

Daarom:

de wijze tracht
hun hart¹ te legen,
hun buik² te vullen,
hun eerzucht te verzwakken,
hun beenderen³ te versterken.

Hij leert de mensen
steeds zonder geleerdheid
en zonder begeerte te zijn.
Hij brengt teweeg
dat de betweters niet durven handelen.

Hij doet door niet-doen.
En niets is ongedaan.⁴

1. Volgens de Chinezen de zetel van begeerte.
2. Zetel van inzicht.
3. Dat wil zeggen: hun binnenste.
4. Ook wel: En niets is niet in (kosmische) Orde.

OVER DE 4 OORSPRONG

Dao is leeg
maar in gebruik schier onuitputtelijk.
Bodemloos is Het,
de Oervader van al het geschapene.

Het vormt hun kracht,
ordent hun chaos,
verfijnt hun licht
en verdicht zich tot hun stof.¹

Onzichtbaar is Het
– o – en toch is Het werkelijk.

Ik weet niet
waaruit het voortgekomen is.
Het lijkt de oervader van de goden.²

1. Dit is het proces van involutie en incarnatie.
2. Eigenlijk: Het is de voorvader van Shang Ti; dit is de opperste God. Maar zelfs Shang Ti is uit Dao voortgekomen.

HET NUT VAN 5 DE LEEGTE

Hemel en aarde zijn niet vriendelijk¹,
zij beschouwen alle wezens als strohonden².
De wijze is niet vriendelijk,
hij beschouwt alle mensen als strohonden.

De ruimte tussen hemel en aarde
is als bij een blaasbalg,
leeg en toch onuitputtelijk.
Hoe meer bewogen,
des te meer vermogen.

Van veel woorden raak je uitgeput.
De zin zit binnenin.

1. *De kosmische moraal heeft andere maatstaven dan de menselijke.*
2. *Strohonden werden bij offerrituelen gebruikt. Hier symbool van het voorbijgaande.*

HET MYSTERIEUS VROUWELIJKE

De geest van de vallei¹
is van onsterfelijke waarde.
Zij wordt het mysterieus vrouwelijke² genoemd.
De poort van het mysterieus vrouwelijke
is de schoot³ van hemel en aarde.

Wordt er zacht en voorzichtig
een beroep op gedaan,
dan zal zij vrijelijk ten dienste staan.

1. *Niet de onherbergzame bergen maar de vallei is diep en is vrouwelijk vruchtbaar.*
2. *Of: de oermoeder.*
3. *Eigenlijk: de wortel*

ZONDER EIGENBELANG

De hemel is eeuwig
en de aarde langdurig.
De reden waarom de hemel eeuwig is
en de aarde langdurig
is dat zij niet voor zichzelf leven.
Daarom kunnen zij voortduren.

Daarom de wijze:

hij plaatst zichzelf achteraan
en komt daardoor vooraan.
Hij geeft zichzelf belangeloos weg
en blijft toch steeds bestaan.

En is het niet zo:

omdat eigenbelang hem niet kan raken
kan hij zijn wezen vervolmaken.

ALS WATER

Hoogste goedheid is als water.

Water is goed,
het dient alle dingen
en strijdt niet.

Het woont op de laagste plaatsen
door de massa gemedend.

Daarin komt het Dao nabij:

De wijze woont graag op het lage land,
in zijn hart houdt hij van de diepte,
in zijn geven houdt hij van edelmoedigheid,
in zijn taal houdt hij van betrouwbaarheid,
in zijn oordeel houdt hij van oprechtheid,
in zijn daden houdt hij van kundigheid,
in zijn inzet houdt hij van de juiste tijd.

Want wie niet strijdt
blijft van blaam bevrijd.¹

1. *Dat wil zeggen: vrij van schuld, zonder karmische gevolgen.*